

E-post: post@bivdu.no.
Org.nr. 992 876 875
Kontaktperson:
Inge Arne Eriksen, tel. 915 20 202 / inge@bivdu.no

Besøk- og kontoradresse:
Kunnskapsparken, Markedsgt. 3, 9510 ALTA
Postadresse:
Rødsvingelveien 35, 9516 ALTA

Fiskeridirektoratet
Postboks 185 Sentrum
5804 BERGEN

Vår dato: 02.11.2025

Deres dato: 23.09.2025

Deres ref.: 25/5945

Sak 30/2025 Eventuelt - Reguleringsmøtet – Bivdu – Dagens situasjon krever et grønt skifte i fiskeriforvaltningen

Vi står midt i den andre alvorlige torskekrisa på tretti år. Dette er ikke et naturfenomen – det er et resultat av politisk unnfalleshhet og feilslått forvaltning. Men krisa kan snus – hvis vi endrer kurs. Det krever en fiskeripolitikk som setter selektivt fiske, lokal verdiskaping og økologisk bærekraft i sentrum.

Bivdu ber om at forvaltningen legger følgende til grunn:

- Befolkningen i sjøsamiske områder har rett til å fiske uten økonomiske krav, og rett til et fiske det er mulig å leve av.
- Bivdu krever at statlige, fylkeskommunale og kommunale myndigheter følger opp Samelovens § 4 Konsultasjoner før vedtak treffes og iverksettes.
- Forvaltningen må synliggjøre hvordan foreslåtte fiskeri- og oppdrettstiltak vil påvirke økosystemet i de nære kystområdene, og spesielt i fjordene.
- Forvaltningen må utrede og synliggjøre hvordan foreslåtte forvaltningstiltak er med på å sikre det materielle grunnlaget for samisk kultur/næring (jf. Havressursloven § 7, g)

1. Trålpolitikken undergraver både ressursen og kysten

Dagens trålregime er blitt et hinder for fornyelse og rettferdig fordeling. Gjennom «trålstigen» sikres om lag en tredjedel av norsk totalkvote av hvitfisk til trålerne – fartøy som i stor grad eksporterer fangsten ubearbeidet til utlandet. Resultatet er at råstoffet tappes fra kystsamfunnene, mens arbeidsplasser og verdiskaping forsvinner.

Fiskeriministeren har ikke lenger noen faglig eller samfunnsøkonomisk begrunnelse for å forsvare denne politikken. Trålflåten er ikke mer lønnsom – bare mer destruktiv. Den fanger umoden fisk, ødelegger havbunnen, og driver ut lokale arbeidsplasser.

Vi spør derfor: Hvorfor skal fellesskapets ressurs forvaltes på en måte som undergraver fellesskapets interesser?

2. Grunnrenten – en fellesverdi som nå ødelegges

Fisken i norsk økonomisk sone er folkets eiendom. Grunnrenten i fiskeriene – den ekstra verdien som oppstår fordi ressursen er knapp og gratis gitt av naturen – er ment å komme samfunnet og kysten til gode. Men når fisket rettes mot umoden fisk før gyting, forsvinner grunnlaget for hele næringen.

Dette er ikke bare økologisk uforsvarlig – det er økonomisk selvskading:

- Fangst per innsats synker
- Kostnadene øker
- Lønnsomheten forvitrer
- Grunnrenten forsvinner

Vi forbruker den biologiske kapitalen i stedet for å høste avkastningen av den. Et slikt fiskeri er ikke bærekraftig – det er rovdrift på fellesskapets fremtid.

3. Kystflåten er nøkkelen – ikke problemet

Løsningen ligger ikke i større båter, flere trålere eller flere kvotesammenslåinger. Løsningen ligger i å styrke det kystnære, selektive fisket – med redskap som skåner yngel, og båter som leverer fersk fisk til lokale mottak.

Dette er den norske modellen for bærekraft: småskala, høy kvalitet, lavt klimaavtrykk, og direkte ringvirkninger i kystsamfunnene. Den politikken som siden 1990 har samlet fangstrettigheter på færre båter og hender, må stanses før kysten tømmes for både fisk og folk.

Å bevare et mangfold av fiskere er ikke nostalgi – det er økonomisk fornuft og demokratisk forvaltning av naturressurser.

4. En politikk som premierer passivitet

Dagens budsjettpolitikk viser hvor feil kursen er satt: Staten bruker hundrevis av millioner på å kompensere drivstoffkostnader for en overdimensjonert flåte. 500 millioner i 2025. 640 millioner er foreslått i 2026. Men kun noen få krone går til å fremme grønn teknologi eller energieffektiv drift.

Når staten dekker utslippskostnadene for fiske til havs og nå også Røkkes industrifiske i fjerne farvann som antarktisk, fjerner man også motivasjonen til å endre seg. Dette er en politikk som betaler for stagnasjon – mens den burde investere i fornyelse.

Effektivitet er ikke det samme som lønnsomhet. Da fiskeriminister Cecilie Myrseth i januar 2024 la fram Kvotemelding 2.0 og slo fast at “ingen revolusjon skal skje i fiskeriene”, ble det klart at kursen ligger fast: mer struktur, færre båter, større fartøyskvoter – og fortsatt forveksling av effektivitet med lønnsomhet. Dette er politikk som verner systemet, ikke ressursen. En båt som brenner mest diesel og henter mest fisk på kortest tid, er ikke nødvendigvis den som bygger mest verdier for samfunnet.

5. Alarm fra fjordene – korallrevne dør

Fra Finnmark til Trøndelag rapporterer forskerne nå at kaldtvannskorallene dør. De er livsviktige økosystemer som har eksistert i tusenvis av år, og de er nå i ferd med å gå tapt – for alltid.

Årsaken er tredelt:

- Trålfiske i korallrevne
- Oksygenmangel i fjordene
- Giftutslipp fra oppdrettsanlegg

Kjemikalier som kobberoksid, tralopyril og sinkpyrithion lekker hele tiden ut i sjøen fra oppdrettsanleggene. Giften skulle hindre begroing på nøtene – men de dreper også planteplankton og alger, reduserer oksygenivået, og kvaler livet i fjordene.

Når korallrevne dør, kollapse hele økosystemer – som å miste undersjøiske skoger. Fiskeridirektoratet kan ikke lenger stå og se på. Det må tas initiativ til en sak som stanser giftutslippene fra åpne oppdrettsanlegg og beskytter gjenværende korallrev.

Alt annet er et svik mot havet – og mot kommende generasjoner.

6. Bivdus krav til reguleringsmøtet

Bivdu ber om at følgende grep tas:

1. Reduser trålkvoten og styrk kystfisket med selektive redskap
2. Prioriter ferskleveranser til norsk industri for å øke lokal verdiskaping
3. Stopp videre strukturering og kvotekonsentrasjon - befolkningen har rett til høsting og bruk av marine ressurser i sine nærområder
4. Avvikle drivstoffkompensasjonen og etabler støtteordninger for grønn teknologi
5. Forby giftige impregneringsmidler i laksemerdene som skader livet i fjordene
6. Etabler en ny forvaltningsmodell der biologisk bærekraft, samfunnsansvar og lokal verdiskaping veier tyngst

Vi har fremdeles muligheten til å snu utviklingen – men tiden er knapp.

Norge må igjen bli et foregangsland for bærekraftig fiskeripolitikk. Det krever mot til å ta grep – ikke flere unnskyldninger for å la være.

Med vennlig hilsen
Inge Arne Eriksen
Styreleder